

ВИСНОВОК
про наукову новизну,
теоретичне і практичне значення результатів дослідження
Беліна Владислава Сергійовича
на тему: «Вплив деглобалізаційних процесів на фінансовий ринок
України»

Дисертація Беліна Владислава Сергійовича на тему: «Вплив деглобалізаційних процесів на фінансовий ринок України» підготовлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», виконана на кафедрі фінансових ринків та технологій Державного податкового університету.

За підсумками аналізу результатів виконання здобувачем ступеня освітньо-наукової програми, індивідуального плану, розгляду теоретичних та практичних положень дослідження, а також за підсумками проведення фахового семінару визначено НАСТУПНЕ:

1. Актуальність теми дослідження. Кафедра вважає, що дисертація Беліна Владислава Сергійовича на тему: «Вплив деглобалізаційних процесів на фінансовий ринок України» є актуальною, оскільки присвячена комплексному дослідженню трансформацій світового економічного середовища в умовах деглобалізації та їх впливу на функціонування фінансового ринку України. Робота поєднує теоретичний аналіз сучасних тенденцій глобалізації і деглобалізації з практичним дослідженням змін у фінансовій системі держави, що зумовлені геоекономічними викликами та регіональними зрушеннями. В умовах поглиблення фрагментації світового господарства та зростання протекціонізму ключовим завданням стає адаптація національного фінансового ринку до нових реалій. Автором досліджено, як деглобалізаційні імпульси — зокрема скорочення транскордонних фінансових потоків, зниження обсягів ПІІ та трансформація глобальних ланцюгів вартості — впливають на окремі сегменти фінансового ринку України. Встановлено, що банкоцентричність української фінансової системи, слабкий розвиток небанківських інститутів та низька ліквідність фондового ринку посилюють її вразливість до зовнішніх шоків. Водночас, акцент зроблено на потенціал розвитку внутрішніх джерел капіталу та зміцнення регіональної фінансової співпраці. Зазначене визначає теоретико-прикладну необхідність подальшої розробки окресленої проблематики, що обумовило вибір теми та її мети, що полягає в поглибленні теоретичного обґрунтування впливу деглобалізаційних процесів на світове фінансове середовище та розробка на цій основі практичних рекомендацій, спрямованих на забезпечення стійкості та розвитку фінансового ринку України.

Тема дисертації «Вплив деглобалізаційних процесів на фінансовий ринок України» (англійською «Influence of deglobalization processes on the financial market of Ukraine») була затверджена на засіданні вченої ради від «23» листопада 2021 р., протокол №14. Науковим керівником призначено д.е.н., професора Онишко С.В.

Здобувачем переконливо обґрунтовано нагальність та важливість наукового опрацювання питань, що є предметом його наукового

дослідження, висвітлюючи зв'язок теми дисертації із сучасними дослідженнями у відповідній галузі знань.

Сформульована мета та визначене завдання дослідження, які розкриваються у взаємопов'язаних розділах. Дисертаційна робота має логічну структуру, засновується на формуванні теоретичних засад та практичних рекомендацій.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Окремі результати дисертаційної роботи узгоджуються із загальними напрямами наукової діяльності кафедри фінансових ринків та технологій Державного податкового університету. Зокрема держбюджетною темою «Державні запозичення в системі публічних фінансів» (2021-2025 рр.) номер ДР 0121U109588 в частині участі у виконанні її етапу «Державні запозичення на фінансових ринках». у межах якої автором проведено аналіз впливу деглобалізації на формування фінансового ринку та трансформацію державного регулювання фінансового ринку України під впливом зовнішніх деглобалізаційних імпульсів. (Акт впровадження від 02 червня 2025 р.).

3. Особистий внесок дисертанта. Дисертаційна робота є самостійною науковою працею. Наукові положення, практичні рекомендації, висновки та пропозиції, винесені на захист роботи, отримано автором самостійно. Особистий внесок автора у наукових працях, опублікованих у співавторстві, зазначається у списку публікацій здобувача.

4. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій. Основні результати дослідження, сформульовані аспірантом, висновки і практичні рекомендації є теоретично обґрунтованими і достовірними. Достовірність результатів дисертаційної роботи підтверджена критичним узагальненням положень значного обсягу наукових робіт українських та зарубіжних науковців з тематики дослідження та статистичним аналізом даних.

В процесі дослідження застосовано сукупність загальновизнаних методів наукового пізнання, серед яких: системний, аналіз і синтез, історико-логічний, порівняльний, економіко-статистичний, кореляційно-регресійний, графічний та абстрактно-логічний.

Це дає підстави констатувати, що достовірність отриманих висновків та обґрунтованість запропонованих пропозицій і рекомендацій визначається правильно обраним методологічним підходом до дослідження, достатнім використанням наукового та статистичного матеріалу.

5. Наукова новизна одержаних результатів. Дисертаційна робота Беліна В.С. «Вплив деглобалізаційних процесів на фінансовий ринок України» містить результати за рубриками наукової новизни – удосконалено та дістали подальшого розвитку. Серед основних результатів, що характеризують прирощення наукових знань та визначають наукову новизну проведеного дослідження, слід відзначити наступні:

удосконалено:

- інструментарій аналізу впливу зовнішніх факторів на національний фінансовий ринок, який, на відміну від існуючих, враховує деглобалізаційні тенденції та показники геоекономічної фрагментації (рівень торговельних бар'єрів, скорочення транскордонних потоків капіталу тощо), що дозволяє більш точно оцінити вразливість фінансового ринку України до глобальних шоків і визначити його критичні залежності;

- підходи до класифікації деглобалізації у фінансовій сфері в частині виокремлення структурних (довгострокові зміни в світовій економіці, такі як перерозподіл економічної могутності на користь регіональних блоків) та кон'юнктурних (циклічні або кризові явища, зокрема фінансова криза чи війна), а також прямі та опосередковані фактори впливу на фінансові ринки, що сприяє обґрунтуванню пропозицій для позитивного впливу на забезпечення стійкості фінансового ринку.

- впливу деглобалізаційних процесів на фінансовий ринок України, в частині визначення основних каналів передачів зовнішніх шоків (торговельно-економічний, інвестиційно-фінансовий, курсовий), а також вузлових точок виникнення ризиків для застосування регуляторних інструментів з метою помякшення негативних наслідків для підвищення стійкості фінансового ринку

- понятійно-категорійний апарат фінансової науки шляхом: 1) введення до наукового обігу поняття «геоекономічна фрагментація» для врахування характеристик сучасного етапу розвитку світового господарства при визначенні окремих пов'язаних фінансових понять; 2) уточнення сутнісної характеристики понять: «фінансова деглобалізація» як процесу цілеспрямованого чи/або вимушеного скорочення масштабів міжнародних фінансових потоків і зв'язків; «стійкість фінансового ринку в умовах деглобалізації» як його здатності протистояти зовнішнім шокам, що сприятиме прийняттю ефективних управлінсько-організаційних рішень;

набули подальшого розвитку:

- науково-методичний підхід до оцінки рівня фінансової деглобалізації національної економіки, який базується на системі індикаторів відкритості фінансового ринку, зокрема частка іноземних інвесторів у банківському секторі, співвідношення зовнішніх запозичень до ВВП, обсяг торгів українськими цінними паперами за межами країни, що забезпечує кількісне визначення ступіню інтегрованості/автономності фінансового ринку України;

- підходи до формування державної політики в сфері розвитку фінансового ринку України, в основу яких покладено обґрунтовані принципи та пріоритетні напрями адаптації фінансового ринку до деглобалізаційних умов (диверсифікація джерел фінансування економіки, зміцнення інституційної спроможності внутрішніх фінансових посередників, стимулювання зростання внутрішніх заощаджень та інвестицій), що на відміну від традиційних підходів враховують новітні загрози та можливості, пов'язані з перебудовою світового фінансового порядку;

- практичні рекомендації, спрямовані на поєднання зусиль України у напрямку регіональної інтеграції в архітектуру західного фінансового простору та заходів щодо розвитку внутрішнього фінансового потенціалу в частині конкретизації інструментів підтримки національних фінансових інституцій, залучення приватних інвестицій у повоєнне відновлення та підвищення довіри до фінансової системи, що є необхідним для успішного функціонування фінансового ринку в умовах нестабільного зовнішнього середовища.

6. Наукове та практичне значення отриманих результатів. Результати, отримані в ході дослідження, мають наукову новизну, теоретичне і практичне значення. Робота містить низку розробок щодо теоретичного обґрунтування, методичного забезпечення та практичного інструментарію

підвищення стійкості й ефективності фінансового ринку України шляхом адаптації до сучасних викликів деглобалізації. У дисертації запропоновано науково обґрунтовані підходи до трансформації державної фінансової політики, диверсифікації джерел фінансування та посилення внутрішнього потенціалу фінансової системи як основи для забезпечення макроекономічної стабільності та розвитку національної економіки в умовах фрагментації світового фінансового середовища.

Окремі висновки та рекомендації автора використано в практичній діяльності АТ «Ощадбанк» та ПРАТ СК "Вусо".

7. Повнота опублікованих результатів дисертації. Результати і висновки дисертаційної роботи опубліковано у 14 наукових працях, з яких 4 наукові статті у фахових наукових виданнях України.

***Статті у наукових виданнях, включених до
переліку наукових фахових видань України:***

1. Онишко С. В., **Белін В.С.** Актуалізація і динаміка розвитку деглобалізаційних процесів та їх впливу на формування економічної політики *Збірник наукових праць Державного податкового університету*, 2022. №2, с. 66-80. DOI: <https://doi.org/10.33244/2617-5940.2.2022.66-80>

2. **Белін В.С.** Стратегічні напрями розвитку фінансового ринку України в умовах деглобалізації. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2024. Вип. 42. С. 253-261. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14264055>

3. **Белін В.С.** Вплив змін у глобальних інвестиційних потоках на стабільність українського фінансового ринку. *Актуальні питання економічних наук*, 2024. №(5). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14231243>

4. **Белін В.С.** Деглобалізація як виклик для інституційного розвитку фінансового ринку України. *Актуальні питання економічних наук*, 2025. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15498735>

Наукові праці апробаційного характеру:

1. Онишко С. В., **Белін В.С.** Деглобалізація як сучасна течія прояву і вирішення економічних суперечностей глобалізації. *Фінансовий простір України в умовах глобалізаційних і деглобалізаційних трансформацій*. 2023. с. 317-336.

2. Сова М.О., **Белін В.С.** Проблема соціально-психологічної адаптації вимушених переселенців. *Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України* [Електронне видання] : V Міжнародної конференції (17 листопада 2022р.) м. Київ: Київський національний університет будівництва і архітектури, 2022, с. 33-35

3. **Белін В.С.** Економічна політика фінансових ринків в умовах деглобалізації. *Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення (випуск 65)* [Електронне видання] : Міжнародно наукова інтернет-конференція (м. Київ 02 квітня 2022р)

4. **Белін В.С.** Вплив воєнної агресії на стратегію розвитку реального і фінансового секторів економіки. *Тренди розвитку менеджменту, фінансів та бізнес-технологій в умовах формування*

сучасної економіки та суспільства. [Електронне видання] : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (30 листопада 2022 р.) м. Київ: Міжнародний європейський університет, 2022, с.26-28

5. **Белін В.С.** Деглобалізаційні процеси та локальні конфлікти» *Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення (випуск 72).* [Електронне видання] : Міжнародно наукова інтернет-конференція (м. Київ 16 листопада 2022р)

6. **Белін В.С.** Інституція міжнародно фінансової нерівності. *Вплив обліку та фінансів на розвиток економічних процесів.* III Міжнародна науково-практична конференція на базі Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II, 15 червня 2022 р. Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II, 2022

7. **Белін В.С.** Prerequisites for the spread of globalization processes through crisis phenomena. *Україна майбутнього: виклики, реалії, стратегії.* [Електронне видання] : 21-а Всеукраїнська студентська науково-практична інтернет-конференція на базі Державного податкового університету. (м. Ірпінь 26 травня 2022р.). Ірпінь : Державний податковий університет, 2023

8. **Белін В.С.** Адаптація банківської системи України до викликів деглобалізаційних процесів. *New Areas of Scientific Research: Exploring New Frontiers.* [Електронне видання] *Collection of abstracts XLIX International Scientific and Practical Conference* (Naples, Italy November 27-29, 2024)

9. **Белін В.С.** Диверсифікація джерел фінансування для підтримки економічного зростання в Україні в умовах деглобалізації. *World conference on future innovations and sustainable solutions.* [Електронне видання] : Futurity Research Publishing (international scientific conference, November, 1, 2024)

10. Житар М. О., **Белін В. С.**, Оліщук О. Г. Активізація ринку облігацій внутрішньої державної позики як інструменти впливу на економіку України. *Економіка та держава.* 2020. [Електронне видання]: № 12. С. 67–71.

Усі публікації відповідають темі дисертації і достатньо повно відображають її зміст. Кафедра вважає, що внесок Беліна Владислава в опубліковані праці є визначальним.

Апробація результатів дослідження. Основні теоретичні та методичні результати наукового дослідження оприлюднено автором на 8 науково-практичних конференціях, серед яких: *Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України* (м. Київ, 2022), *Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення* (м. Київ, 2022), *Тренди розвитку менеджменту, фінансів та бізнес-технологій в умовах формування сучасної економіки та суспільства* (м. Київ, 2022), *Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення* (м. Київ, 2022), *Вплив обліку та фінансів на розвиток економічних процесів на базі Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II.* (м. Берегове, 2022), *Україна майбутнього: виклики, реалії, стратегії на базі Державного податкового університету.* (м. Ірпінь, 2022), *Collection of abstracts XLIX International Scientific and Practical Conference «New Areas*

of Scientific Research: Exploring New Frontiers» (Naples, Italy, 2024), *World conference on future innovations and sustainable solutions. Futurity Research Publishing.* (Інтернет-конференція, 2024) Результати дисертації в повному обсязі доповідалися і обговорені на наукових семінарах кафедри фінансових ринків та технологій Державного податкового університету.

8. Структура та зміст дисертації, її завершеність і відповідність установленим вимогам щодо оформлення. Структура та зміст дисертації відповідають вимогам щодо оформлення цих рукописів згідно Наказу МОН №40 від 12.01.2017 р. Дисертація містить всі необхідні структурні елементи. Дисертаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 227 сторінку друкованого тексту. Основний зміст викладено на 199 сторінках тексту, який містить 25 таблиць, 26 рисунків. Робота має 10 додатків, розміщених на 10 сторінках. Список використаних джерел містить 148 найменувань і викладений на 17 сторінках.

Текст дисертаційної роботи викладено грамотною, технічною мовою логічно та послідовно. Структура дисертації, мова та стиль викладення відповідають вимогам щодо оформлення дисертацій доктора філософії. Застосована в роботі наукова термінологія є загальновизнаною, стиль викладення результатів теоретичних і практичних досліджень, нових наукових положень, висновків і рекомендацій забезпечує доступність їх сприйняття та використання.

9. Дотримання принципів академічної доброчесності. Дисертаційна робота Беліна В.С. повністю відповідає п.12 Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 р., №44 щодо вимог доброчесності. Вона не містить плагіату, самоплагіату, фальсифікації і фабрикації, відображено результати, отримані особисто, у всіх інших випадках наводяться посилання на співавторів наукових публікацій та відповідні джерела. Дисертаційну роботу було перевірено на академічний плагіат за допомогою ліцензійної програми.

10. Характеристика здобувача та оцінка його роботи у період підготовки дисертації. Белін Владислав Сергійович, 1999 року народження, у 2021 році закінчила Університет державної фіскальної служби України за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування» та отримав диплом магістра з відзнакою. У 2021 році вступила до аспірантури Державного податкового університету на кафедру фінансових ринків та технологій факультету фінансів та цифрових технологій.

За період навчання в аспірантурі Белін В.С. зарекомендував себе як відповідальна, працелюбна, добросовісна та сумлінний аспірант, який активно займалася науковою роботою, брав участь у численних науково-практичних конференціях, наукових форумах та круглих столах; був слухачем численних гостьових лекцій з тематики власного наукового дослідження.

За підсумками навчання на третьому освітньо-науковому рівні здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії Белін В.С. успішно оволодів інтегральними, загальними та фаховими компетентностями, передбаченими освітньо-науковою програмою підготовки докторів філософії за

спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Під час навчання в аспірантурі Белін В.С. дотримувався вимог індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії. Згідно з навчальним планом аспірантом у повному обсязі були освоєні передбачені дисципліни, усі іспити та заліки складені на «добре» та «відмінно».

Загальний висновок. Подана на рецензування дисертаційна робота Владислава Сергійовича Беліна на тему «Вплив деглобалізаційних процесів на фінансовий ринок України» є самостійно виконаною, завершеною науковою кваліфікаційною працею, в якій розв'язане конкретне наукове завдання, що полягає у поглибленні теоретичного обґрунтування впливу деглобалізаційних процесів на світове фінансове середовище та розробка на цій основі практичних рекомендацій, спрямованих на забезпечення стійкості та розвитку фінансового ринку України. У результаті проведеного дослідження сформульовано низку наукових положень і висновків, які мають високий рівень обґрунтованості та практичне значення.

За актуальністю, науково-теоретичним рівнем, новизною постановки і розв'язанням проблем, практичним та теоретичним значенням дисертація відповідає вимогам п.3,5-9 Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022р., №44, а її автор – Белін Владислав Сергійович має всі підстави бути рекомендованим до публічного захисту наукових досягнень у формі публічного захисту дисертації у разовій вченій раді та розглядатись на предмет присудження йому ступеня доктора філософії.

Головуючий на засіданні:

**Доктор економічних наук, професор,
Завідувач кафедри фінансових
Ринків та технологій факультету
Фінансів та цифрових технологій
Державного податкового університету**

Олена БЕРЕСЛАВСЬКА

